

برالوالديسن

Al Khutbah 21 **So Bandingan ko Kaphiapiai ko Mbala a Loks**

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَ نَسْتَغَفِرُهُ وَ نَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَ سَيِّنَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَضْلِلْ فَلاَ هَادِيَ لَهُ ، وَ أَشْهَدُ أَنْ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ هَادِيَ لَهُ ، وَ أَشْهَدُ أَنْ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنْ رَسُولُنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا... أَمَّا بَعْدُ:

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falā hādiya lahu, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Sallallāhu alayhi wa alā ālihi ilā yawmidd dīn wasallim taslīman kathīrā...... ammā ba'du:

Fayaqūlu Rabbunā Subhānahu wa taālā fi muhkami tanzilihi:

Wa qadhā Rabbuka allā ta'budū illā iyyāhu wa bilwālidayni insānā.

(Al Isra' 23)

Sabnar a so langowan a podi na rko Allāh [s.w.t], pphodin tano ago pphangnian tano sa tabang ago pphangnian tano sa rila. Ago lomindong tano ko Allāh [s.w.t] phoon ko karataan o manga ginawa tano ago so manga rarata ko manga galbk tano. Sa dn sa taw a toroon o Allāh [s.w.t] na daa ikhadhadhag iyan, na sa pman sa taw a tharidahadhag na daa phakatoro on. Ago pzaksian ko a mataana da a Tohan a patot a psoasoatn inonta bo so Allāh [s.w.t] a Isaisa skanian a daa sakotowa Iyan. Ago pzaksian ko a mataan a so Muhammad a siogo rkitano na oripn Iyan ago siogo Iyan. Sialawatan ko skaniyan ago so manga tonganay niyan sa taman dn sii ko gawii a bankit ago inipangni akn skaniyan sa kalilintad a samporna a daa pithatamanan iyan. Aya oriyan iyan:

Manga oripn Allāh! Ipagosiat akn rkano ago gia ginawa ko a daan so kikalkn ko Allāh [s.w.t] sa thito a kalk sabap ko kinisogoon Iyan on rkitano ko Kitab Iyan a Maporo; pitharo o Allāh [s.w.t] a:

Pd sa maana niyan a:

"Hay skano a miamaratiaya! Kalkn iyo so Allah sa titho a kalk ago oba kano mapantag a kapatay inonta bo o skano na manga Muslim" [2:102].

Ago pitharo o Allāh [s.w.t] a:

يَاأَيُّهَاالَّذِينَ ءَامَنُوا تَّقُوا اللهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيدًا ، يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

Pd sa maana niyan a:

"Hay skano a miamaratiaya! Na kalkn iyo so Allah ago tharo kano sa katharo a mathitho, ka pakathagompiaan Iyan para rkano so manga amal iyo ago rilaan iyan rkano so manga dosa niyo ago sadn sa taw a onotan iyan so Allah ago so Sogo Iyan na sabnar a a miakadhaag sa kapakadhaag a mala". [70-71].

Manga oripn o Allāh! Mataan a pd ko manga toroan o agama tano a Islam ago so manga sogoan o Shariah Islamiyah a matitho so kabalasi nka sa lagid iyan a mapiya ko mapiya ago so kapirmiyo inka ko minggalbk rka sa mapiya ka panalamat ko kapia niyan ago kompabli ko pinggalbk iyan a mapiya. Pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] a:

Pd sa maana niyan a:

"Sa taw a nggolawla ankano niyan sa mapiya na pirmiyowi niyo, na amay ka ba daa a khatoon iyo a nganin a kipirmiyo niyo ron na pangnin iyo skaniyan (ko Allah sa mapiya) sa taman sa mailay niyo a mataan a skano na sabnar a kiapirmiyowan iyo skaniyan". [Abu Dawud, At-Thirmidi a phoona thothol ko Umar a aya sanday niyan (sanad iyan) na Sahih].

Na aya mataan na amay ka ba masorang so asala btad ka aya ibalas ko mapiya na so marata na go aya itmo ko taw a mikhapiaan na so di mapiya na mataan dn a gioto na kaonkira ko mapiya ago kapakaliyo ko manga ndaowan a initolad o agama tano a Islam san ko manga taw a phagonot on.

Sabap roo na amay ka taksn so kalangowan o pinggolawla a mapiya ago so manga tatanos a galbk a giipanagontamanan o manosia para ko lagid iyan sa giankai a kibabatog sa donya na go miabay ko mapiya a pinggolawla ago so matanos a galbk o mbala a loks para ko wata iran na sabnar a mala ago marayag a tanto a mbidaan iyan. Ka mataan dn a so pinggolawla iran ago so pinggalbk iran a mapiya para ko wata iran na tanto dn a mala a di miphangabayabay, bolabaw ron so ina ka kagiya a giiron thagorar so karasay o karimbit ago so kasakit o kambawata ago so kargn o karitan. Gii niyan katodayan so manga kagagawii na da pman a dkha ko kadawndaw. Ipkhawan iyan so wata iyan ko tnggaw odi na so mayaw odi na so paniakit. Pkhalmkan so ina igira a pkhailay niyan a kallmkan so wata iyan ago pkhada so kalangas o paras iyan amay ka so wata iyan na maada so kapakalalangas iyan ago pphakasgad igira a miailay niyan so sakit a thatagorar ko lawas so wata iyan.

Gianan dn i maproromba o ina a pphagintaw para ko wata iyan ago para sa katatap o wata iyan ko donya. Orian iyan na pphnayawn iyan so gawii a mala a pakatalingoma amay ko makowa a mapiya so wata iyan ka makapasad a makowa niyan so diploma niyan na taros a makanggalbk oriyan iyan na makabangon sa walay a makaphamiliya, a da dn a matao ron o antonaa mangaday khabaloy a bagian on o ina ko oriyan o kiarasay niyan, so okoran a mapiya ka ppharangayan i wata iyan sa mapiya ago mbalasan iyan sa mapiya ago ikhapdi iyan, antawaa ka aya imbalas iyan on na so karatai kaplokloks ago so awid a akal????

Gianan i btad o ina, giotowi kiabaloya o Allāh [s.w.t] ko kasorgaan a siiko palo niyan ago bialoy o Allāh [s.w.t] so kabnar iyan (ko wata iyan) a tlo takp ko kabnar o ama. Aya masakit on sa ginawa na ndhadakl rkitano a amay ka miakowa a mapiya na bialoy niyan si ina iyan a panininda iran ago pariritan iran sa wata ago pamimipi iran sa nditarn ago palilimpiyo iran sa walay na aya pn a ipmbgay ron a nditarn iyan na so pkharonot iran ka kagiya pkhaloks bo.

So pman so ama na mala mambo a kabnar iyan ko manga wata iyan ka inipanagontaman iyan kiran so ginawa niyan ago so oras iyan para ko kapipiya ginawa iran ago so kapakadaya iran. Piakasmbor iyan so singayo iyan ago so singayo o manga wata iyan, tinimbl iyan sa satiman a antap ka an isaisa a kipsorongn iyan on. Ka ayaman a pinakamala a antap o ama na so kathagodaya o manga wata iyan ago so kaparolia iran ko kapipiya ginawa iran sa palaya siran dn makaslang sa maliwanag na taros a manga kokowa siran a mapiya ago palaya siran dn mibilang ko gii zasakoyaan a kasibisibiyan a manga kalbihan ago manga kamapiaan.

Hay Miamaratiaya!

Na sabnar a sa dn sa taw a masoat rkaniyan so mbalaa loks iyan na sabnar a miasoat rkaniyan so Allāh [s.w.t] na sa dn sa taw a kararangitan iran na sabnar a khararangitan o Allāh [s.w.t]. Sa dn sa taw a phiapiaan iyan so mbalaa loks iyan na sabnar a kiapanalamatan iyan so Allāh [s.w.t] na go sa dn sa taw a maratai kaplokloks na sabnar a miaonkir iyan so limo on o Kadnan iyan.

Sabnar a so Allāh [s.w.t] na inisagit iyan so kapaparatiayaan sa mbalaa loks ago so kaphiapiyai kiran siiko simba ko Allāh [s.w.t] ago so kapakaisaisaa on. Pitharo o Allāh [s.w.t] siiko Kitab Iyan a Maporo:

Pd sa maana niyan:

"Ago inisogo o Kadnan ka a da dn a psoasoatn iyo (a Tohan) inonta skanian bo ago so mbalaa loks na pphiapiaan." [Al-Isra 17:23].

Pitharo pn o Allāh [s.w.t] a:

Pd sa maana niyan:

"Tharo anka (Muhammad), song kano sii ka tontoln ko so nganin a hiaram o Kadnan iyo sii rkano a so di niyo rkaniyan kiphanakoton sa nganin san ago so mbalaa loks na pphiapiaan" [Al-An'am 6:151].

Aya pakamomoradan (sankai a katharo o Allāh [s.w.t] a kapphiapiai ko mbala a loks na so kipamayandgn ko kabnar iran ago so kathatantowi ko kapaparatiayaa kiran ago so kaphagaadati ko manga ginawa iran.

So Allāh [s.w.t] na biantog Iyan so sabaad ko manga Rasūl sa kiaaloya niyan ko sabaad ko manga sipat iran a manga pipiya, pitharo Iyan pantag ko Yahya [Alaihis Salam]:

Pd sa maana niyan:

"Go mapiya / makapdiin ko mbalaa loks iyan, go da mabaloy a mammndg a darowaka" [19:14].

Pitharo pn o Allāh [s.w.t] ko Qur'an a pitharo o Ismael ko ama iyan a Ibrahim [a.s] gowani a isogo on a kasombalia niyan on:

Pd sa maana niyan:

"Hay ama na nggolalann ka dn so nganin a isosogo rka ka khatoon ako nka a pd ko manga sasabar". [37:102].

Ago sabnar a pitharo o mama siiko Nabi tano a Muhammad [s.a.w] a:

"Wasiyati ako nka hay Rasulallah, pitharo iyan: Di nka phanakoton so Allah sa nganin san apiya pn tiyotong ka. Pitharo o mama: Pagomani ako nka pn hay Rasulallah, pitharo iyan: Phiapiya inka so mbalaa loks ka ago di nka (kiran) pphoroon so sowara nka, ago o sogoon iran rka a kalio nka phoon ko donya aka na lioka para kiran". [Ibn Majah].

Ago miaaloy sa Hadith a kiaopakatan a phoon a thothol ko Abdullah ibn Mas'ud 🐗 a pitharo iyan, iniiza akn ko Rasūlullāh [s.a.w] o antonaay amal a pinakapkhabhabayaan o Allāh [s.w.t] na pitharo iyan:

Pd sa maana niyan:

"So sambayang siiko wakto niyan, pitharo akn, oriyan oto na antonaa pman? pitharo iyan: So kapiapiyai ko mbalaa loks, pitharo akn, oriyan iyan na antonaa pman? pitharo iyan: So kanjihad sa lalan ko Allah."

Manga Muslim, sabotn tano a mataan a so kaphiapiyai ko mbalaa loks na adn a manga kalbihan iyan a madakl, katii so sabaad on:

1. Sabnar a so mapiyai kaplokloks na adn a pangni niyan a tatarimaan. Miapanotol o Muslim a phoon ko Umar ibn Al-khattab [r.a.] a pitharo iyan: Mian'g akn so Rasūlullāh [s.a.w] a gii niyan tharoon,

Pd sa maana niyan:

"Pakatalingoma rkano so Owais Ibn Amir a pd ko manga sagorompong a manga taga Yaman a aya asal iyan na adna bogis iyan na miapiya inonta bo so lagid o Dirham na adn a ina iyan a piphiapiaan iyan a o pangniya niyan ko Allah a mapiya (so da on mapiya) na khapiya pn na o khagaga nka a ipangni ka niyan ko Allah sa kadaan ka sa dosa na nggolawla anka".

2. So kaphiapiyai ko mbalaa loks na ipkhada o manga dosa ka sii ko hadith a Sahih a pianotol i At-Thirmidhi a phoon a thothol ko Ibn Omar [Radhi Allaho Anhoma] a pitharo iyan: Miakatalingoma ko Nabi so mama na pitharo iyan (pd sa maana niyan): *Mataan a*

sakn na miakandosa ko sa mala a tanto a dosa, ino adn a kakhatawbata on? Pitharo iyan on: Ino adn a ina aka? Siiko isa a kiaaloya on "Ino adn a mbala a loks ka?" pitharo iyan a, da. Pitharo iyan on: Ino adn a babo oka (ki ina aka)? Pitharo iyan, adn. Pitharo iyan on: Phiapia inka skaniyan."

3. So kaphiapiai ko mbala a loks na pkhasabapan sa ippakalndo o omor. Miapanotol o Imam Ahmad a phoon ko Anas bin Malik [RadhiAllaho Anhoma] a mataana so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan:

Pd sa maana niyan:

"Sa taw a khabayaan iyan a makalndo so omor iyan ago pphagoman so rizqi niyan na phiapiai niyan so mbala a loks iyan".

Ago phoon a thothol ko Salman 🕸 a pitharo iyan, pitharo o Rasūlullāh [s.a.w]:

Pd sa maana niyan:

"Daa pakarnding ko Qadar inonta bo so duaa ago daa pakaoman ko omor inontabo so kaphiapiai ko mbala a loks". [Hadith hasan a pianotolo At-Thirmidhi].

4. Ago sadn sa taw a phiapiaan iyan so mbala a loks iyan na pphiapiaan mambo o manga moriataw niyan. Miapanotol o At-Tabarani a phoon ko Abi-Hurairah 🕸 a mataan a so Nabi na pitharo iyan:

Pd sa maana niyan:

"Paghadati niyo so manga bai ka kiapaghadatan so manga babay rkano, phiapiai niyo so manga loks iyo ka pphiapiaan kano o manga wata iyo".

5. So kaphiapiai ko mbala a loks na pkhasabapan sa kizold ko sorga. Phoon a thothol ko Aishah [Radhi Allaho Anha] a pitharo iyan, pitharo o Rasūlullāh [s.a.w]:

Pd sa maana niyan:

"Miakasold ako sa sorga na miakan'g ako sa batiya na pitharo akn a antaa nan na miatharo rakn a so Haritha bin An-Nu'man. Na pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] a gianan so kaphiapiai ko mbalaa loks". Sokon so Haritha na piphiapiaan iyan si ina iyan. [Imam Ahmad, sanad sahih].

Manga oripn o Allāh [s.w.t]!

Sabotn tano a so kaphiapiai ko mbala a loks na di khathphd ko orian o kawapat iran ka miakapoon a thothol ko Osayd bin Malik [r.a] a pitharo iyan: "Siiko kapapantagan a skami na moontod kami san ko Rasūlullāh [s.a.w] na miakatalingoma a mama a pd ko mbawataan o Salamah

na pitharo iyan a, hay Rasūlullāh [s.a.w] ino ba adn pn a lamba a shai ko kapphiapiai ko mbala a loks a ipphiapia kiran siiko orian o kawapat iran? Pitharo iyan a:

Pd sa maana niyan:

Oway, so kasalawati kiran (maana so kipangnin kiran sa limo ko Allah) ago so kipangnin kiran sa kadaan siran sa dosa ago so kitomann ko inibgay ran a kapasadan a kiaganatan iran ago so kingginawain ko lolot a da koyamptaan iyan inontabo siran ago so kazakasakawa ko ginawai ran". [Abu-Dawud ago Ibn Majah a aya sanad iyan na malobay].

Manga oripn o Allāh [s.w.t]!

Amay ka kabaya iyo a kiporo o pangkatan o manga loks iyo sa sorga na pphangnin niyo siran sa kadaan siran sa dosa. Phoon a thothol ko Abi-Huraira [r.a.] a pitharo iyan a, pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] a:

Pd sa maana niyan:

"Mataan a so mama na sabnar a iphoroon o Allah so pangkatan iyan sa sorga na matharo iyan, Hay Kadnan ko na ino, manga rkakn dnai? (maana anda dnai miakapoon a mataan a da kn dnai mapamagamal ko kaszisii akn sa donya), na tharoon on a sabap ko kipphagistigfarn rka [kipphangnin rka sa kadaan ka sa dosa] o wata aka a para rka." [Ibn Majah a sanad iyan na Sahih].

Ago sii ko Hadith a kiaopakatan na mataana so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan:

Pd sa maana niyan:

"Igira a miatay so mbawataan o Adam (manosia) na matphd so amal iyan inonta bo sa tlo: Sadaka Jariyah (maana sadka a tatap so giiron kanggonai ibarato masgit), odi na ilmo a gii niyan kanggonaan, odi na wata a salih a gii makapangni ko Allah para rkaniyan."

Sabap roo na oba niyo di phiapiai so mbalaa loks iyo amay ka siran na oyagoyag siran odi na pmbntln iyo so manga koba iran ago pphangni niyo siran ko Allāh [s.w.t] sa para kiran amay ka ba siran miangawawapat.

Manga oripn o Allāh, sabotn tano a mataan a pd ko kaphiapiai ko mbalaa loks so kingginawain ko manga ginawai o mbala a loks. Phoon a thothol ko Abdullah bin Dinar a phoon ko Ibn Omar [RadhiAllaho Anhoma] a mataan a so mama a pd ko manga A'rabi (Arab sa lomang) na minithoona iyan sii ko lalan sa Makkah na sialam skaniyan o Abdullah bin Omar ago piakakoda

iyan ko himar iyan a khokodaan iyan ago inibgay niyan on so tobaw niyan a zisii sa olo niyan na pitharo o Ibn Dinar a pitharo ami ron (siiko Ibn Omar), "Pakathagompiyaan ka o Allāh [s.w.t], mataan a siran na manga A'rabi siran na ipkhasoat iran dn so mayto (a ipmbgay kiran). Pitharo o Abdullah bin Omar: Mataan a so ama anan na ginaginawai o Omar bin Al-Khattab (a ama akn) na mataan a sakn na mian'g akn ko Rasūlullāh [s.a.w] a gii niyan tharoon:

Pd sa maana niyan:

"Mataan aya mapiya ko kaphiapiai ko mbalaa loks na so kingginawain o taw ko manga ginaginawai i ama iyan". [Muslim].

Mlindong ako ko Allāh [s.w.t] phoon ko Shaitan a riadiam, pitharo o Allāh [s.w.t] a: Pd sa maana niyan:

"Ago pakainay anka kiran so goagoay ko kapangalimbabaan phoon ko kalimo ago tharo anka a: Kadnan ko kalimoon ka siran sa lagid o kiapagoyagoyaga iran rakn ko kaito akn". [17:24].

Ptharoon ko a katharo akn ai ago phamangni ako sa rila ko Allāh [s.w.t] para rakn ago skano na pangni kano ron sa rila ka mataan a skaniyan so Makaririlai a Makalimoon.

DOWAA KO IKA DOWA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko Allāh ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so *miyamatay* kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr agka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapananggilai ami ron.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolangon iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....